

BM405K Vybrané otázky správního procesu

12. 5. 2017

Správní trestání - obecné otázky řízení před správními orgány ve věcech správního trestání, soudní přezkum rozhodnutí o správních deliktech, vztahy správního práva trestního k trestnímu právu a k dalším právním odvětvím, řízení o přestupcích, přezkum rozhodnutí o přestupku ze strany správních orgánů, příklady z praxe, judikatura (*dle zák. č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*)

JUDr. David Hejč, Ph.D.

Systematika správního práva

- **SP organizační** („*KDO*“) – organizace, postavení, pravomoc a působnost
- **SP hmotné** („*CO*“) – normy upravující P+Po, úprava jednotlivých oblastí a úseků veřejné správy (ztotožňováno se zvláštní částí)
- **SP procesní** („*JAK*“) – úprava procesních postupů ve veřejné správě, někdy zaměňováno se správním řízením
- **SP trestní** – stanovuje následky za porušení právních norem, správně právní odpovědnost, oprávnění veřejné správy trestat

Právní odpovědnost

Uplatnění nepříznivých právních následků vůči porušiteli právní povinnosti

1. Primární právní povinnost – zákaz či příkaz (stanovená rychlost 50 km/h)
2. Porušení právní povinnosti – jednáním či opomenutím, **DELIKT/PROTIPRÁVNOST**
3. Sekundární sankční povinnost – **ODPOVĚDNOST**
 - Aktivní koncepce odpovědnosti (perspektivní) – s existencí primární právní povinnosti
 - Pasivní koncepce odpovědnosti (**retrospektivní**) – v důsledku porušení primární právní povinnosti, vznik (nového) sekundárního sankčního právního vztahu (obsahem je mj. právo uložit sankci a povinnost ji strpět a vykonat)

Právní odpovědnost

- **Funkce:** reparační, satisfakční, retributivní, represivní, preventivní, výchovná, signalizační
- Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2004, č.j. 10 Ca 250/2003 - 48, publikovaný pod č. 560/2005 Sb. NSS „*preventivní* úloha postihu nespočívá jen v účinku vůči žalobci. Postih musí mít sílu *odradit* od nezákonného postupu i jiné nositele stejných zákonných povinností; tento účinek pak může vyvolat jen postih odpovídající významu chráněného zájmu, včas a věcně správně vyvozený. Jde-li o finanční postih, musí být *znatelný* v majetkové sféře delikventa, tedy být nikoli pro něho zanedbatelný, a nutně tak musí v sobě obsahovat i *represivní složku*. V opačném případě by totiž postih delikventa smysl postrádal“.

Pojmy

- **Správně právní odpovědnost** (využívají jiná odvětví, než SP – FP, PŽP, SocZab)* **odpovědnost za porušení norem správního práva** (jinými odvětvími – TP, OP)
- **SP trestní (soubor norem)** upravuje **správně právní odpovědnost**; stanovuje **následky (tj. odpovědnost)** za porušení právních norem (**správní delikt**) v oblasti veřejné správy; je realizováno tzv. **správními orgány**
- **správně právní odpovědnost** je odpovědností za **SPRÁVNÍ DELIKTY** (předpokladem je správní delikt),
- oprávnění veřejné správy (správních orgánů) trestat – **odrazem** je **SPRÁVNÍ TRESTÁNÍ**
- **System správních deliktů a správního trestání** (viz dále)

Správní právo trestní

- Vztah správních deliktů a soudních deliktů (trestných činů)
- Společné znaky: legalita, protiprávnost
- Rozdílné znaky (?): škodlivost, nebezpečnost, závažnost sankcí a jejich povaha, evidence sankcí, objekt protiprávního jednání, zavinění (úmysl/nedbalost), subjekt, správní orgán/soud

Vztah správních deliktů a trestných činů

- **NSS** (sp. zn. 6 A 126/2002, 461/2005 Sb. NSS) „*také trestání ze správní delikty musí podléhat stejnému režimu jako trestání za trestné činy.*“
- **NSS** (, že 8 Afs 17/2007, 1338/2007 Sb. NSS) „*trestnost správních deliktů se řídí obdobnými principy jako trestnost trestných činů.*“
- **Analogie správních deliktů vůči trestným činům** (jde o **trestání** jako takové)
- Konkrétně se **analogie** projevila v případě tzv. absorpční zásady (NSS, sp. zn. 6 As 57/2004, 772/2006 Sb. NSS), nebo institutu zahlazení (NSS, sp. zn. 8 As 82/2010, 2291/2011 Sb. NSS).

Správně právní odpovědnost

SPRÁVNÍ DELIKT – stávající stav (do 30. 6. 2017):

1. Přestupky (pojmenované a výslovně označené) § 2 zákona č. 200/1990 Sb.
2. Tzv. jiné správní delikty (než přestupky)
 - a) **Disciplinární delikty**
 - b) **Pořádkové delikty**
 - c) **(Jiné) správní delikty fyzických osob**
 - d) **Správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob (smíšené správní delikty)**

Disciplinární a pořádkové delikty

- Ponechány **mimo dopad reformy** správního trestání (§ 112/1 a důvodová zpráva) – analogická aplikace nové právní úpravy? – není vyloučeno
- Součást **tzv. jiných správních deliktů**
- **Hmotněprávní úprava:** zvláštní zákon (+ vnitřní předpisy, služební předpisy)
- **Procesní úprava:** zvláštní zákon a správní řád

Disciplinární a pořádkové delikty

- (veřejné) disciplinární (kárné, kázeňské) delikty
- **FO**, která je součástí organizačního uskupení (člen, příslušník, státní zaměstnanec, student VŠ, ...), v němž jsou uplatňována **vnitřní pravidla**
- Sankcionování za porušení **vnitřních předpisů**
- **Subjektivní odpovědnost**

Disciplinární a pořádkové delikty

- **Advokáti** (č. 85/1996 Sb., postup podle TŘ), **notáři** (x soudní exekutoři – NSS)
- **Lékaři, lékárníci, stomatologové, veterinární lékaři**
- **Daňoví poradci, auditoři, patentoví zástupci, ...**
- **Studenti VŠ**
- **Vojáci z povolání** (221/1999 Sb.) + „jednání mající znaky přestupku“ (osobní výluka z dopadu přestupků, ale ...)
- **Příslušníci bezpečnostních sborů** (361/2003 Sb.) + „jednání mající znaky přestupku“ (osobní výluka z dopadu přestupků, ale ...)
- **Státní úředníci** v režimu tzv. státní služby (234/2014 Sb.)

- **Jednání mající znaky přestupku** – možný postih za toto jednání a v jeho důsledku „souběžný“ postih za kárný/kázeňský/disciplinární delikt

Disciplinární a pořádkové delikty

- Pořádkový delikt
- **Zaviněné porušení procesních povinností či maření a ztěžování průběhu (nejen) správního řízení**
- FO
- **Subjektivní odpovědnost** - dovozeno judikaturou
- Donucovací prostředek

Disciplinární a pořádkové delikty

- NSS, sp. zn. 5 As 76/2009, č. 2236/2011 Sb. NSS** „*O poměru speciality lze hovořit tam, kde se jedná o právní ochranu týchž zájmů. Objektem ochrany v § 62 odst. 2 správního řádu ...je **vlastní řízení**, které probíhá u správního orgánu, tzn. řízení, v němž rozhoduje, resp. činí relevantní úkony směřující k vydání rozhodnutí oprávněná úřední osoba. Objektem, který je chráněn § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, je **čest jednotlivce** napadená pachatelem přestupku. V tomto případě je dána mnohost chráněných zájmů, stanovení vůči sobě nejsou a ani nemohou být ve vztahu speciality. Pouhá skutečnost, že se jedná o veřejného činitele, sama o sobě neznamena, že nelze použít zákona ... o přestupcích. **Úřední osoba, resp. oprávněná úřední osoba z titulu výkonu své funkce neztrácí základní lidská práva a svobody**, deklarovaná Listinou základních práv a svobod (srovnej čl. 7 a čl. 10), a jakkoli je vztah občan – „úředník“ v mnohém asymetrický, i zde platí určitá všeobecná uznávaná slušnosti a občanského soužití; není proto důvod, aby byl „úředník“ z ochrany garantované § 49 citovaného zákona vylučován.*
- § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb. – další forma ochrany „úředníka“**

Disciplinární a pořádkové delikty

- Pořádková pokuta - § 62 spr. ř.
- **Rozhodnutí** – lze se odvolat
- **Odkladný účinek nelze vyloučit**
- **první úkon v řízení** (samostatné řízení)
- může **navazovat, předcházet** nebo **v průběhu** jiného (správního) řízení či procesu (OOP, JÚ, ...)
- **Pravomocně uloženou pokutu lze snížit/prominout**

Disciplinární a pořádkové delikty

- Pořádkové pokuty lze ukládat **opakovaně** (může být maximální výše), tj. **neplatí ne bis in idem**
- 50.000,- Kč
- **Závažné ztěžování postupu v řízení** (NSS, sp. zn. 8 As 16/2012, č. 2890/2013 Sb. NSS, „*pro uložení pořádkové pokuty podle § 62 odst. 2 správního řádu není třeba, aby byl hrubě urážlivým podáním současně též závažně ztěžen postup v řízení podle prvního odstavce tohoto ustanovení*“)
- a) **Bez omluvy se nedostaví** na předvolání (pokud je omluva, lze předvést, ale ne pokutovat)
- b) Navzdory **předchozímu napomenutí ruší**
- c) **Neuposlechne** pokynu
 - Učiní **hrubě urážlivé podání** (x střet s přestupkem;)

Reforma správního trestání

- **Příčina:** roztržitost právní úpravy, není návaznost, rezortismus, nedostatečnost právní úpravy, absence vzájemných vztahů v oblasti správního trestání
- **Řešení:** v otázkách výslovně neupravených – vzájemná **inspirace** („půjčování“ institutů) prostřednictvím analogie (**ve prospěch pachatele**)
- **Aplikace LZPS, EÚLP** (č. 209/1992 Sb. – „trestní obvinění“ a tzv. kritéria Engel) – nejen soudní přezkum, ale i kvalita rozhodovacího procesu (spravedlivý proces)

Reforma správního trestání

- **Důsledek: obecná právní úprava správního trestání po stránce hmotně právní a procesní, ponechána vazba na správní řád**
- **1. 7. 2017**
- **Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich**
- **Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích**
- **Změnový zákon**

Reforma správního trestání

1. **Přestupky** (pojmenované a výslovně označené) § 5
zákona č. 250/2016 Sb.
2. **Tzv. jiné správní delikty** (než přestupky)
 - a) **Disciplinární (kázeňské, kárné) delikty**
 - b) **Pořádkové delikty**
 - **Přestupek** je – původní přestupek, původní jiný správní delikt a smíšený správní delikt
 - **Užší pojetí přestupku** podle 200/1990 Sb.
 - **Širší pojetí přestupku** podle 250/2016 Sb.

Reforma správního trestání

- Zákon č. 250/2016 Sb. neobsahuje žádnou skutkovou podstatu přestupků – **lex generalis**
- Zákon č. 251/2016 Sb., obsahuje **některé skutkové podstaty přestupků**, které nebylo lze přesunout do zvláštní zákona k povinnosti, která má být porušena (**lex specialis 1**)
- **Zvláštní zákony** (správní delikty u nich musí být „přejmenované“ na přestupky, případně § 112), **lex specialis 2**, mohou vyloučit či modifikovat obecná ustanovení z lex generalis

Reforma správního trestání

Hmotně právní problematika	Procesně právní problematika
1) Zákon č. 251/2016 Sb., nebo jiný zvláštní zákon (skutková podstata, správní trest, event. lhůty, ...)	1) zvláštní zákon (věcná příslušnost, event. lhůty)
2) Zákon č. 250/2016 Sb.	2) Zákon č. 250/2016 Sb.
3) Analogie s TZ, zásady, ...	3) Správní řád č. 500/2004 Sb. (§ 1 odst. 2)
	4) Analogie s TŘ, zásady, ...

Zákon č. 250/2016 Sb.

- *Tento zákon upravuje podmínky odpovědnosti za přešupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přešupku a postup v řízení o přešupku (§ 1)*
- *Lex generalis* - odchylky od obecné úpravy by měly být pouze výjimečné a vždy řádně odůvodněné

Systematika právní úpravy

Zákon č. 250/2016

- ČÁST PRVNÍ - OBECNÁ USTANOVENÍ (§ 1 - § 4)
- ČÁST DRUHÁ - ZÁKLADY ODPOVĚDNOSTI ZA PŘESTUPEK (§ 5 - § 59)
 - HLAVA I - SPOLEČNÁ USTANOVENÍ PRO FYZICKOU OSOBU, PRÁVNICKOU OSOBU A PODNIKAJÍCÍ FYZICKOU OSOBU (§ 5 - § 12)
 - HLAVA II - ODPOVĚDNOST FYZICKÉ OSOBY ZA PŘESTUPEK (§ 13 - § 19)
 - HLAVA III - ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÉ OSOBY ZA PŘESTUPEK (§ 20 - § 21)
 - HLAVA IV - ODPOVĚDNOST PODNIKAJÍCÍ FYZICKÉ OSOBY ZA PŘESTUPEK (§ 22 - § 23)
 - HLAVA V - OKOLNOSTI VYLUČUJÍCÍ PROTIPRÁVNOST (§ 24 - § 28)
 - HLAVA VI - ZÁNİK ODPOVĚDNOSTI ZA PŘESTUPEK A ODPOVĚDNOST PRÁVNÍHO NÁSTUPCE (§ 29 - § 34)
 - HLAVA VII - SPRÁVNÍ TRESTY A JEJICH UKLÁDÁNÍ (§ 35 - § 50)
 - HLAVA VIII - OCHRANNÁ OPATŘENÍ (§ 51 - § 54)
 - HLAVA IX - ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O MLADISTVÝCH (§ 55 - § 59)
- ČÁST TŘETÍ - ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH (§ 60 - § 102)
- ČÁST ČTVRTÁ - SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ (§ 103 - § 112)

Zákon č. 250/2016 Sb.

- Působnost časová:

zákaz retroaktivity - čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod: *Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější (pravá retroaktivita) – srov. § 2 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb.*

Přestupek je spáchán v době, kdy pachatel konal nebo v případě opomenutí byl povinen konat. Není rozhodující, kdy následek nastane nebo kdy měl nastat.

Zákon č. 250/2016 Sb.

- Působnost časová:

Správní trest se ukládá podle zákona účinného v době spáchání přestupku, ale uložit lze pouze takový druh správního trestu, jehož uložení dovoluje zákon účinný v době rozhodování o tomto přestupku (§ 2 odst. 6)

Ochranné opatření je ukládáno vždy podle zákona účinného v době, kdy se o něm rozhoduje (§ 2 odst. 7)

Úprava pro **specifické situace** (§ 2 odst. 3, 4, 5)

Zákon č. 250/2016 Sb.

Působnost územní:

- přešupek byl spáchan na území ČR
 - jednal-li pachatel zcela nebo zčásti na území ČR
(následek kdekoliv) – *zásada teritoriality*
- přešupek spáchaný v cizině
 - pokud porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem nastalo nebo mělo nastat zcela nebo zčásti na území ČR - *zásada teritoriality*
- přešupek byl spáchan v cizině
 - FO – občan ČR, apatrida s TP v ČR
 - PO nebo podnikající FO se sídlem nebo výkonem činnosť anebo nemovitým majetkem v ČR, za podmínek § 3 odst. 3 – *zásada personality*

Zákon č. 250/2016 Sb.

Působnost osobní:

Jednání, které má znaky přestupku, jehož se dopustila osoba požívající **výsad a imunit** podle jiného **zákona** nebo **mezinárodního práva**, nelze jako přestupek projednat.

- **Prezidenta republiky** nelze po dobu výkonu jeho funkce zadržet, trestně stíhat ani stíhat pro přestupek nebo jiný správní delikt (Čl. 56 odst. 1 Ústavy).
- **Soudce Ústavního soudu** nelze stíhat pro přestupek (§ 4 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb.) – návrh na zrušení ustanovení § 4 odst. 2 a § 133 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb. – navrhovatel sám Ústavní soud (předseda kárného senátu Ústavního soudu) - Pl. ÚS 29/16.
 - V případě soudců obecných soudů zrušeno zákonem č. 314/2008 Sb. (novela zákona o soudech a soudcích).

Zákon č. 250/2016 Sb.

- Podle tohoto zákona se projednávají přestupky, kterých se dopustili **poslanci a senátoři**, pokud nepožádají orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v disciplinárním řízení podle jiných zákonů.
- Čl. 27 odst. 3 Ústavy Za přestupky poslanec nebo senátor podléhá jen disciplinární pravomoci komory, jejímž je členem, pokud zákon **nestanoví jinak**.
- Členové Parlamentu volí, zda jejich protiprávní jednání bude projednáno jako přestupek správním orgánem nebo jako disciplinární delikt mandátovým a imunitním výborem příslušné komory parlamentu – **důsledky pro soudní ochranu** – viz dále

Zákon č. 250/2016 Sb.

- PI. ÚS 17/14 ze 13. 1. 2015

Rozhodnutí, jimiž parlamentní orgány rozhodují v disciplinárním řízení o přestupcích poslanců a senátorů, patří mezi ta rozhodnutí, která jsou výrazem autonomie Parlamentu jako zákonodárného sboru a jež nepodléhají kontrole Ústavního soudu. Jinými slovy řečeno, taková rozhodnutí nemohou být napadena ústavní stížností.

Orgány komor Parlamentu při výkonu disciplinární pravomoci nerozhodují v postavení orgánů veřejné správy a jejich rozhodnutí nepodléhají soudnímu přezkumu podle čl. 36 odst. 2 Listiny. V tomto úsudku se Ústavní soud ztotožňuje se závěry, vyslovenými v judikatuře správních soudů, které odmítají přezkum rozhodnutí parlamentních orgánů vydaných při výkonu jejich disciplinární pravomoci v systému správního soudnictví.

- srov. NSS 3 As 11/2012 ze 23. 5. 2012

Rozhodnutí Poslanecké sněmovny o odvolání proti usnesení mandátového a imunitního výboru o uložení sankce za disciplinární provinění spočívající v urážlivých projevech učiněných ve Sněmovně není rozhodnutím správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., a je tak vyloučeno z přezkumu ve správním soudnictví

Zákon č. 250/2016 Sb.

- Osobami požívajícími výsad a imunit podle **mezinárodního práva** jsou především ty osoby, na něž se vztahují tzv. Vídeňské úmluvy o diplomatických a konzulárních stycích a další mezinárodní dokumenty a mezinárodní obyčejové právo.
- **Podle jiných zákonů** se projedná (jako **disciplinární/kázeňský delikt**) jednání, které má **znaky přestupku**, dopustí-li se jej
 - a) **příslušník bezpečnostního sboru** (zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů)
 - b) osoba podléhající **vojenské kázeňské pravomoci** (zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání)
 - c) osoba během **výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence** (zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, a zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence)

Pojem přestupek

- **§ 5 a přestupek**
- *Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovení zákonem, nejde-li o trestný čin. (x Přestupkem je **zaviněné** jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.)*
- **Pozitivní a negativní vymezení přestupku**
- **Formálně – materiální (společenská škodlivost) pojetí**

NSS sp. zn. 5 As 104/2008: *Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek*

Formální znaky skutkové podstaty přestupku

- **objekt přestupku** – obecný (zájem na řádném výkonu veřejné správy); druhový (oblast či odvětví); individuální (dle jednotlivých skutkových podstat)
- **objektivní stránka** – jednání, následek a příčinná souvislost mezi jednáním a následkem – jednání/opomenutí (§ 10)
- **subjekt přestupku** – osoba, která za delikt odpovídá. U přestupků jí může být jak fyzická, tak právnická osoba, u některých přestupků pak fyzická nebo právnická osoba ve zvláštním postavení (přestupky se speciálním subjektem) + spolupachatel (§ 12)
- **subjektivní stránka** – vnitřní psychický vztah pachatele k protiprávnímu jednání - zavinění

ODPOVĚDNOST FYZICKÉ OSOBY ZA PŘESTUPEK

- FO může být subjektem, resp. pachatelem přestupku pouze osoba:
 - odpovídajícího **věku** – den následující po 15. narozeninách (§ 18)
 - **příčetná** X duševní porucha v době spáchání přestupku neumožňující rozpoznat protiprávnost jednání nebo jednání ovládat X ten, kdo se do stavu nepřičetnosti přivedl, byť i z nedbalosti (§ 19)
- FO je **pachatelem**, jestliže svým **zaviněným** jednáním naplnila **znaky přestupku** nebo jeho **pokus**, je-li trestný (§ 13 odst. 1)
- **nepřímý pachatel** - k provedení činu užita jiná osoba fyzická osoba (§ 13/2), která však nebude moci být odpovědná za přestupek (nedostatek věku nebo pro nepřičetnost nebo proto, že jednala za okolnosti vylučující protiprávnost) - tzv. „živý nástroj“ + „nástrojem“ může být i PO, která která **není za přestupek sama odpovědná** (§ 13/3)
- Pachatelem další fyzické osoby (úmyslné jednání):
 - organizátor; návodce; pomocník

ODPOVĚDNOST FYZICKÉ OSOBY ZA PŘESTUPEK

- K odpovědnosti fyzické osoby za přestupek se vyžaduje **zavinění** – subjektivní stránka – formy zavinění:
 - úmysl – přímý, nepřímý
 - nedbalost – vědomá, nevědomá
- postačí zavinění z **nedbalosti**, nestanoví-li **zákon** výslovně, že je třeba **úmyslného** zavinění
- Forma zavinění může mít význam při určení druhu správního trestu a jeho výměry (§ 37)

ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÉ OSOBY ZA PŘESTUPEK

- PO je subjektem, resp. pachatelem přestupku, jestliže:
 - k naplnění znaků přestupku došlo jednáním FO, které je přičitatelné PO
 - byla porušena právní povinnost uložená PO (nebo organizační složce nebo jinému útvaru, který je součástí PO), a to:
 - při činnosti PO,
 - v přímé souvislosti s činností PO
 - nebo ku prospěchu PO nebo v jejím zájmu;

ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÉ OSOBY ZA PŘESTUPEK

- Osoby, jejichž jednání je přičitatelné PO:
 - statutární orgán nebo člen statutárního orgánu,
 - jiný orgán PO nebo jeho člen,
 - zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení při plnění úkolů vyplývajících z tohoto postavení,
 - FO, která plní úkoly PO,
 - FO, kterou PO používá při své činnosti,
 - FO, která za PO jednala, jestliže PO výsledku takového jednání využila

ODPOVĚDNOST PODNIKAJÍCÍ FYZICKÉ OSOBY ZA PŘESTUPEK

- Podnikající FO je pachatelem jestliže:
 - k naplnění znaků přestupku došlo při jejím podnikání nebo v přímé souvislosti s ním a
 - byla porušena právní povinnost uložená FO/podnikající
= **případ kdy jedná sama**
- Podnikající FO je též pachatelem, jestliže:
 - k naplnění znaků přestupku došlo jednáním FO, které je přičitatelné podnikající FO
 - byla porušena právní povinnost uložená FO/podnikající a to:
 - při podnikání FO,
 - v přímé souvislosti s podnikáním FO, nebo
 - ku prospěchu podnikající FO nebo v jejím zájmu

ODPOVĚDNOST PODNIKAJÍCÍ FYZICKÉ OSOBY ZA PŘESTUPEK

- Osoby, jejichž jednání je **příčitatelné** podnikající FO:
 - zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení při plnění úkolů vyplývajících z tohoto postavení,
 - fyzická osoba, která plní úkoly podnikající fyzické osoby,
 - fyzická osoba, kterou podnikající fyzická osoba používá při své činnosti, nebo
 - fyzická osoba, která za podnikající fyzickou osobu jednala, jestliže podnikající fyzická osoba výsledku takového jednání využila.
- **Obdobné použití** právní úpravy odpovědnosti právnických osob, s výslovnými výjimkami, zohledňujícími odlišné povahy (podnikající) fyzické osoby a právnické osoby
- Odpovědnost **nezaniká** přestane-li FO podnikat (§ 23/2)

ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH

- **Část třetí** – řízení o přestupcích § 60 až 102;
 - **Příslušnost** § 60 až 64 (ObÚRP, přestupkové komise, zvláštní případ tzv. systémové podjatosti v § 63;
 - **doručování** § 66 a 67 (lze veřejnou vyhláškou a přímo účastníkovi pro případ mj. obstrukce zmocněnců)
 - **Účastníci řízení** § 68 až 72 (obviněný, poškozený a vlastník věci; § 71 **osoba přímo postižená spácháním přestupku**)
 - **Postup před zahájením řízení** § 73 až 76 (oznamování a odložení věci)
 - **Průběh řízení** § 77 až 87 (zahájení – oznámení, náležitosti; § 80 **ústní jednání – na požádání obviněného, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv**; dokazování, záruka za splnění povinnosti, přeměny PO; zastavení řízení, narovnání)
 - **Zvláštní druhy řízení** § 88 až 92 (společné řízení, NŠ a BO, **příkaz, příkaz na místě, příkazový blok**)

ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH

- **Část třetí** – řízení o přestupcích § 60 až 102;
 - **Rozhodnutí o přestupku** § 93 až 94 (náležitosti výrokové části, lhůta 60 dnů pro vydání rozhodnutí, nelze-li bezodkladně)
 - **Náklady řízení** § 95 (paušální částka)
 - **Řízení o odvolání** § 96 až 98 (není koncentrace řízení, zákaz reformace in peius, beneficium cohesionis)
 - **Zvláštní postupy po právní moci** § 99 až 102 (nové rozhodnutí – upuštění od výkonu zbytku správního trestu, přezkumné řízení, přezkum příkazu na místě, **přechod úhrady pokuty na právního nástupce**)

Věcná příslušnost § 60

- určuje typově orgán, který má vést řízení přestupku
- **funkční příslušnost** – určení, který z orgánů – článků vnitřní organizační struktury věcně příslušného správního orgánu – je příslušný správní řízení vést
- *správním orgánem příslušným k řízení je obecní úřad obce s rozšířenou působností, nestanoví-li zákon jinak (zpravidla stanoví - jedná se tedy o úpravu zbytkové věcné příslušnosti pro případy, kdy zvláštní zákon věcnou příslušnost neupravuje)*
- výslovně vyjmenované přestupky, které projednávají („běžné“) obecní úřady – přestupky (Zákon č. 251/2016) proti:
 - a) *pořádku v územní samosprávě,*
 - b) *proti veřejnému pořádku,*
 - c) *proti občanskému soužití a*
 - d) *proti majetku*

Přenos příslušnosti na základě veřejnoprávní smlouvy § 105

- *Obec může uzavřít **veřejnoprávní smlouvu** (tzv. koordinární) o přenosu příslušnosti k projednávání přestupků*
 - pouze s obcí s rozšířenou působností nebo
 - s obcí s pověřeným obecním úřadem, v jejímž správním obvodu se obec nachází.
 - Obec může veřejnoprávní smlouvou přenášet pouze veškerou příslušnost k projednávání přestupků.
- v praxi frekventovaně využíváno

Komise pro projednávání přestupků

- U obcí není funkčně příslušným orgánem pouze k řízení o přestupcích pouze obecní úřad, ale rovněž **komise pro projednávání přestupků**
- je **zvláštním orgánem obce** a její zřízení je **fakultativní** – rozhodnutí starosty obce
- Komise může rozhodovat o všech přestupcích, k nimž je podle zákona příslušná = přestupky proti pořádku ve státní správě, proti pořádku v územní samosprávě, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití, proti majetku + přestupky, o kterých to stanoví **jiný zákon**
- Při zřízení komise **starosta určí**, které ze shora uvedených přestupků komise projednává namísto obecního úřadu

Komise pro projednávání přestupků

- kolegiální orgán (§ 134 SpŘ) - komise má lichý počet členů - vždy nejméně **3**
- starosta jmenuje a odvolává předsedu komise a další její členy
- kvalifikační požadavky předsedy komise (§ 111) – požadavky na oprávněnou úřední osobu vést řízení o přestupku
 - vysokoškolské magisterské vzdělání v oboru právo na vysoké škole v České republice (vzdělání na právnické fakultě) nebo
 - bakalářské v jiné oblasti a prokázat odbornou způsobilost splněním zkoušky

Místní příslušnost § 62

- určuje, který z věcně příslušných správních orgánů má z hlediska své územní působnosti vést správní řízení
- *místně příslušný správní orgán, v jehož správním obvodu byl přestupek spáchán*

- Nelze-li:

místo **trvalého pobytu** FO podezřelé z přestupku
místo **sídla, výkonu činnosti, nebo nemovitého majetku** podnikající FO nebo PO.

- Nelze-li nebo je-li místně příslušných více správních orgánů:

*provede řízení správní orgán, v jehož správním obvodu **vyšel přestupek nejdříve najevo***

- **kompetenční spor** - § 11 odst. 2 SpŘ

Vyloučení pro podjatost (§ 63)

- **Obecná právní úprava - § 14 SpŘ:**
- (1) *Každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu, o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj **poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům** takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.*
- **Zvláštní právní úprava - § 63**
 - z řízení vyloučen orgán územního samosprávného celku, pokud má být obviněným tento územní samosprávný celek (například obecní úřad nemůže projednávat přešupek své vlastní obce)
 - obdobně, je-li podezřelým z přešupku zastupitel obce příslušné k jeho projednání.

Předání věci

- Správní orgán má povinnost bezodkladně věc předat i v průběhu řízení, jestliže nastane některý ze zákonných důvodů:
 - orgánu činnému v trestním řízení, jestliže má podezření, že je skutek trestným činem
 - Kde důvod předání věci navazuje na úpravu osobní působnosti zákona (disciplinární řízení poslance nebo senátora, příslušníků bezpečnostních sborů)
 - věcně a místně příslušnému správnímu orgánu, pokud není věcně nebo místně příslušný – popř. kompetenční spor - §133
- Předání věci je způsob ukončení řízení, které již bylo zahájeno – nejde však o překážku dalšího řízení ve věci. O předání věci se vydává usnesení, které se pouze poznamená do spisu.

Doručování (§ 66 - § 67)

- subsidiárně uplatní obecná úprava doručování obsažená v části druhé SpŘ (§ 19 - § 26)
- zvláštní úprava zák. č. 250/2016 Sb., jen specifika pro:
 - Doručování **veřejnou vyhláškou** (osobě poškozeného)
 - na úřední desku vyvěsí pouze oznámení o možnosti převzít doručovanou písemnost X nikoliv samotná písemnost srov. § 25 odst. 2 SpŘ + srov. výjimku § 70 odst. 1 (vyrozumění poškozeného)*
 - Doručování **zmocněnci**
 - Jestliže se nedaří doručovat zmocněnci účastníka řízení, doručuje správní orgán pouze účastníkovi řízení X správní orgán nebude takovému zmocněnci doručovat veřejnou vyhláškou resp. ustanovovat mu opatrovníka srov. § 33 odst. 4 SpŘ,*

Účastníci řízení (§ 68 - § 70)

- **obviněný**
- **poškozený** *v části řízení, která se týká jím uplatněného nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení*
- **vlastník věci**, *která může být nebo byla zabráná, v části řízení, která se týká zabrání věci nebo náhradní hodnoty*

Obviněný (§ 69)

- z **podezřelého** se stává **obviněný**, jakmile vůči němu správní orgán učiní **první úkon v řízení**, tzn.:
 - **oznámení o zahájení řízení** obviněnému (§ 78 odst. 2)
 - vydáním **příkazu** jako prvním úkonem v řízení (§ 90)

- **Presumpce neviny** - *Dokud není pravomocným rozhodnutím o přestupku vyslovena vina obviněného, hledí se na něj jako na nevinného.*

- **In dubio pro reo** - *V pochybnostech správní orgán rozhodne ve prospěch obviněného.*

Poškozený (§ 70)

- osoba, které byla **spácháním přestupku** způsobena **škoda** nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku **bezdůvodně obohatil**, pokud tento svůj **nárok uplatnila**
- o možnosti uplatnit nárok a o termínu ústního jednání bezodkladně **vyrozumí** správní orgán společně s **poučením**, kdy lze nejpozději uplatnit
- **nejpozději** lze uplatnit při prvním ústním jednání nebo ve lhůtě určené správním orgánem, nebude-li ústní jednání nařízeno.
- **nelze** uplatnit, pokud již v této věci probíhá nebo bylo již rozhodnuto v jiném řízení (občanské soudní řízení)

Osoby zúčastněné na řízení

- **Osoba přímo postižená spácháním přestupku (§ 71)**
 - osoba, jejíž práva nebo oprávněné zájmy byly přímo dotčeny jednáním nebo opomenutím, kterým byla naplněna skutková podstata přestupku
 - nejedná se o poškozeného – neuplatňuje nárok
 - pokud je její souhlas podmínkou řízení o daném přestupku – např. některé přestupky proti občanskému soužití (§ 7 odst. 7 zák. 251/2016)
- **Procesní práva:**
 - *na vyrozumění o zahájení řízení, navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení, na poskytnutí informací o řízení potřebných ke zpětvzetí souhlasu, vyjádřit v řízení své stanovisko, nahlížet do spisu, účastnit se ústního jednání a být přítomna při všech úkonech v řízení, vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům a na oznámení rozhodnutí*

Osoby zúčastněné na řízení

- **Zákonný zástupce a opatrovník mladistvého obviněného a orgán sociálně-právní ochrany dětí**
 - pokud je obviněným z přestupku mladiství (§ 55), mají tyto subjekty řadu procesních práv – viz § 72 odst. 1
 - tato práva vykonává pouze orgán sociálně-právní ochrany dětí, pokud:
 - 1) za tentýž skutek obviněn také zákonný zástupce nebo opatrovník a mladiství nemá jiné, nebo
 - 2) Je důvodná obava, že zákonný zástupce nebo opatrovník mladistvého obviněného nebude řádně hájit zájmy mladistvého obviněného (např. nepečuje o obviněného a nezajímá se o něj, jeho zájmy odporují zájmům mladistvého)

POSTUP PŘED ZAHÁJENÍM ŘÍZENÍ (§ 73 - § 76)

- úkony, které správní orgán činní dříve, než je správní řízení o přestupku zahájeno
- účelem obecně zjištění, zda má být řízení zahájeno a zajištění či usnadnění průběhu event. budoucího řízení
- obecná úprava ve SpŘ: přijímání podnětů k zahájení řízení (§ 42); podání vysvětlení (§ 137); zajištění důkazu (§ 138);
- zvláštní úprava zákona o přestupcích:
 - oznamování přestupku; součinnost; odložení věci

Oznamování přestupku (§ 73)

- Všichni vykonavatelé veřejné správy (srov. § 1 odst. 1 SpŘ) **oznamovací povinnost** - *má-li důvodné podezření, že byl spáchán přestupek, a není-li sám příslušný k jeho projednání*
- oznamovatel v oznámení uvede jemu známé a zjištěné relevantní skutečnosti – zejména *kdo je podezřelým z přestupku, pokud je mu znám, popis skutku, ve kterém je přestupek spatřován, místo a čas, kdy měl být přestupek spáchán, zákonné ustanovení obsahující skutkovou podstatu předmětného přestupku a důkazní prostředky, které jsou mu známy*

Oznamování přestupku orgánem policie ve zvláštních případech (§ 74)

- v policie, nasvědčují-li okolnosti tomu, že byl spáchán některý z přestupků uvedených v § 74 odst. 1
- nejen samotné oznámení, ale také související postupy jako **prošetřování přestupku**:
 - *učiní nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před správním orgánem*
- **a vyřízení věci namísto oznámení přestupku**:
 - věc odloží - § 74 odst. 3

Součinnost (§ 75)

- uplatní se nejen v rámci postupu před zahájením řízení, ale také v rámci průběhu řízení a při provádění exekuce
- účelem zvýšení efektivity postupu správního orgánu (srov. § 8 odst. 2 SpŘ *správní orgány vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy*)
- na žádost příslušného správního orgánu provede jiný správní orgán potřebné úkony, pokud je k jejich provedení příslušný

Odložení věci (§ 76)

- je-li věc oznámena nebo prošetřována a není-li důvod k zahájení řízení nebo nelze-li řízení zahájit
- důvody pro odložení korespondují s důvody pro zastavení řízení – kdy řízení již zahájeno bylo (§ 86 odst. 1)
- o odložení věci se vydá usnesení, které se pouze poznamená do spisu

Zahájení řízení (§ 78)

- **Zásada oficiality** – řízení z moci úřední zahajované z iniciativy správního orgánu – obecná úprava viz § 46 SpŘ
- **Zásada legality** - správní orgán je povinen zahájit řízení o každém přestupku, o němž se dozví
- **Okamžik zahájení**
 - doručením oznámení o zahájení řízení podezřelému z přestupku
 - jeho ústním vyhlášením (na požádání potvrzení)
- **Náležitosti oznámení (potvrzení):**
 - popis skutku a jeho předběžná právní kvalifikace
 - právní kvalifikace může být v průběhu řízení o přestupku změněna – obviněný se o tom vyrozumí

Zahájení řízení (§ 79)

- řízení lze zahájit a v již zahájeném řízení pokračovat **pouze se souhlasem** osoby přímo postižené spácháním přestupku, pokud to zákon výslovně stanoví
- jde o řízení **z moci úřední** – nutný souhlas dané osoby - je podáním podle SpŘ
- je-li těchto **osob více** postačí souhlas pouze jedné z nich
- souhlas musí být dán ve **lhůtě** (ne kratší 30 dnů)
- lze jej vzít zpět **do PM rozhodnutí** X poté však nelze již opakovat
- **poučení**
- **bez souhlasu** lze vybrané přestupky, pokud je osobou přímo postiženou spácháním přestupku osoba mladší osmnácti let nebo byl přestupek důvodem pro vykázání ze společného obydlí

Překážky řízení (§ 77)

- další situace, za jejichž existence nelze zahájit či vést řízení
 - **ne bis in idem** - zamezení dvojího potrestání
Nikdo nemůže být obviněn z přestupku za skutek, o němž již bylo v jiném řízení proti téže osobě pravomocně rozhodnuto
 - **překážka litispendence** – probíhajícího sporu
Nikdo nemůže být obviněn z totožného přestupku za skutek, o němž již bylo proti téže osobě zahájeno řízení podle tohoto zákona nebo trestní řízení
 Srov. § 48 SpŘ
- promítají se do důvodů pro odložení věci a pro zastavení řízení

Průběh řízení

- řetězec úkonů respektujících logickou posloupnost směřujících k vydání rozhodnutí ve věci
- **Ústní jednání** – fakultativní (může nemusí) X předchozí právní úprava (obligatorní)
 - nařídí **vždy**,
 - pokud o to obviněný **požádá + je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv** – jinak usnesením zamítne, nebo
 - je-li to **nezbytné pro zjištění stavu věci** (například výslechy svědků apod.)
 - je-li **obviněným mladistvý** (prvostupňový SO)
 - **může** být nařízeno i na **žádost poškozeného**, je-li to třeba k rozhodnutí o jeho nároku - jinak usnesením zamítne

Ústní jednání (§ 80)

- **předvolání** všichni **účastníci** řízení (§ 68)
- lze bez přítomnosti obviněného konat jen pokud:
 - jestliže byl **řádně předvolán a souhlasí**
 - na předvolání nedostaví bez náležité omluvy nebo bez dostatečného důvodu

včasnost omluvy je jedním z kritérií, která je třeba hodnotit při posouzení, zda byla omluva náležitá.

Podklady pro vydání rozhodnutí

- *V řízení navazujícím na **výkon kontroly** mohou být skutečnosti zjištěné při kontrole **jediným podkladem rozhodnutí o přestupku** (§ 81), včetně příkazu (§ 90)*
 - např. podle kontrolního řádu - upravuje postup při vyhotovení **protokolu o kontrole** včetně nutnosti tento protokol doručit kontrolované osobě a vyřizování námitek proti obsahu protokolu
- **Dokazování (§ 82)**
 - důkazy jsou jedním z podkladů pro vydání správního rozhodnutí
 - obecná úprava § 51 – 56 SpŘ (důkazní prostředky demonstrativně)
 - zák. 250/2016 Sb. specifika: důkazní prostředek **výslech obviněného; právo účastníků řízení vyjádřit se ke všem prováděným důkazům**

Dokazování

■ Výslech obviněného

- bude zásadně prováděn při ústním jednání
- provede se **fakultativně** (např. zjistit informace relevantní pro řízení od obviněného)
- **obligatorně**, je-li to nezbytné k uplatnění práv obviněného (např. pokud by se obviněný domáhal svého výslechu za účelem prokázání vlastní nevinny)
- obviněný má **právo nevypovídat** – poučení
- je zakázáno klást otázky jako při výslechu svědka - § 55 odst. 2 a 3 SpŘ

- **Právo účastníků řízení vyjádřit se ke všem prováděným důkazům (§ 82 odst. 3)**

Záruka za splnění povinnosti (§ 83)

- patří mezi prostředky k zajištění řádného účelu a průběhu správního řízení – obecně upraveny v § 58-63 a § 147 SpŘ
- princip **nezbytnosti** jejich užití - k zajištění průběhu a účelu
- princip **přiměřenosti** – pouze v nutném rozsahu
- Záruku za splnění povinnosti § 147 SpŘ - uložit pouze v případě, kdy to výslovně stanoví zákon - § 83 zák. 250/2016 Sb.

Záruka za splnění povinnosti (§ 83)

- **usnadní vymáhání** povinností uložených v rozhodnutí o přestupku (typicky se bude jednat o zajištění pokuty)
- **zvýší právní jistotu** účastníků řízení (v případě záruky směřující k možné náhradě škody nebo k vydání bezdůvodného obohacení)
- zpravidla peněžitá, ale může být též nepeněžitá
- lze uložit i před zahájením řízení
- Podmínkou je **důvodné podezření**, že:
 - se obviněný bude **vyhýbat**
 - potrestání za přestupek nebo
 - výkonu správního trestu nebo
 - bude **mařit či ztěžovat**
 - řízení o přestupku, výkon správního trestu nebo
 - náhradu škody anebo vydání bezdůvodného obohacení

Zákaz zrušení, zániku nebo přeměny obviněné právnické osoby (§ 84)

- zvláštní zajišťovací prostředek
- pokud je **důvodné podezření**, že by se právnická osoba mohla svým zánikem *vyhnout potrestání za přestupek nebo výkonu správního trestu* nebo že by mohla zmařit *uspokojení nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení*
 - správní orgán **zakáže** zrušení, zánik nebo přeměnu obviněné právnické osoby, není-li takový postup **zjevně nepřiměřený** vzhledem k povaze a závažnosti přestupku, ze kterého je obviněna
 - podrobnosti viz § 84

Přerušení řízení (§ 85)

- **přerušení** má za následek stavění procesních lhůt
- možné využít obecné důvody přerušení řízení podle § 64 SpŘ
- zvláštní důvody § 85
 - **obligatorní** - byla-li v téže věci podána **kasační stížnost**
 - **Fakultativní**
 - *obviněný není schopen chápat smysl řízení pro **přechodnou duševní poruchu**, která nastala až po spáchání skutku, který je předmětem řízení*
 - *lze očekávat uložení trestu obviněnému za jiný skutek v **trestním řízení** a trest za přestupek se jeví jako bezvýznamný*

Zastavení řízení (§ 86)

- má za následek ukončení řízení dříve, než je vydáno meritorní rozhodnutí
- **obligatorní** – § 86 odst. 1, 4
- **fakultativní** - § 86 odst. 5
- forma **usnesení, proti kterému lze podat odvolání**, pokud se nejedná o důvody podle § 86 odst. 2 – v takovém případě se usnesení o zastavení řízení pouze **poznámená do spisu**

Narovnání (§ 87)

- alternativa k zastavení řízení
- tzv. odklon, tedy způsob vyřešení projednávaného přestupku **bez vyslovení viny** a s tím spojených negativních následků (zápis do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů),
- **avšak spojený s povinnostmi** obviněného, aby byl zachován preventivní, reparační a částečně též represivní účel přestupkového řízení.
- „Přísné“ podmínky pro jeho uplatnění – mj. jen v řízení o přestupku, kde je účastníkem řízení též poškozený - Narovnání spočívá v **dohodě uzavřené mezi obviněným a poškozeným** za podmínek stanovených zákonem – k podmínkám viz § 87

Zvláštní druhy řízení (§ 88 - § 92)

- zák. č. 250/2016 upravuje s ohledem na specifika některých typů řízení:
 - **Společné řízení (§ 88)**
 - více přestupků nebo více podezřelých – pokud spolu souvisí
 - obecná úprava § 140 SpŘ, § 88 stanoví nutné odchylky
 - **Řízení o náhradě škody a o vydání bezdůvodného obohacení (§ 89)**
 - tzv. adhezní řízení – tj. řízení, které je součástí řízení o přestupku
 - podmínkou je spolehlivé zjištění existence škody nebo bezdůvodného obohacení její výše a kauzální nexus s protiprávním jednáním – jinak odkáže poškozeného na jiný orgán veřejné moci

Příkaz (§ 90)

- Představuje zvláštní formu správního rozhodnutí ve věci - příkazní řízení je typem zkráceného řízení, v němž může být o povinnosti rozhodováno byť i na základě pouhého spisu
- obecná úprava v § 150 SpŘ
 - může být vydán, považuje-li se skutkové zjištění za dostatečné;
 - vydání příkazu může být prvním úkonem v řízení
 - ...
- specifika v § 90 SpŘ
 - nelze uložit trest „zveřejnění rozhodnutí o přestupku“ (§ 50)
 - nelze rozhodnout ve věci přestupku podmíněného „souhlasem“
 - nelze rozhodnout o nároku na náhradu škody nebo vydání bezdůvodného obohacení
 - nelze, má-li být trest uložen mladistvému (s výjimkou příkazu na místě) nebo osobě s omezenou svéprávností
 - je-li podán odpor, nesmí být následně uložen jiný druh trestu s výjimkou napomenutí, ani vyšší výměra trestu – zákaz reformatio in peius - to neplatí, pokud správní orgán v řízení změní právní kvalifikaci skutku.

Příkaz vydaný na místě (§ 91-92)

- zvláštní formou příkazu
- obecná úprava § 150 odst. 5 SpŘ
- § 91 zvláštní úprava podmínek pro uložení pokuty nebo napomenutí příkazem na místě – jiný druh trestu nelze
 - pokud obviněný nebo osoba jednající za obviněného (za PO nebo podnikající FO) souhlasí se: 1) zjištěným stavem věci, s 2) právní kvalifikací skutku, s 3) uložením pokuty a její výší a s 4) vydáním příkazového bloku (netýká se napomenutí)
 - lze uložit pokutu nejvýše 10 000 Kč, mladistvému nejvýše 2 500 Kč, není-li podnikající fyzickou osobou
 - kromě příslušného správního orgánu mohou i další orgány podle § 91 odst. 2

Příkazový blok (§92)

- obdrží obviněný, pokud je ukládána pokuta nebo peněžitá záruka za splnění povinnosti
- jeho podpisem se příkaz na místě stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím
- nelze podat odpor
- přezkoumatelný v přezkumném řízení
- příkazové bloky (tiskovina) vydává Ministerstvo financí
- náležitosti příkazového bloku viz § 92 odst. 2 – vzor viz následující strana

Vzor nového příkazového bloku

Série: BA / 2017 číslo bloku: **A 00000000**

1. Jméno, příjmení 2. Datum narození

3. Adresa místa trvalého pobytu

4. Totožnost ověřena

5. Popis skutku – čas, místo, způsob spáchání _____

6. Pokuta uložena za přešůpek podle § _____ zák. č. _____ Sb., ve znění p.p.

7. Forma zavinění: úmysl / nedbalost (nehodící se škrtněte)

8. Celková výše uložené pokuty Kč, slovy Kč

Podpisem obviněného se příkazový blok stává pravomocným rozhodnutím.

9. Tímto blokem uloženu pokutu jste povinen zaplatit nejdéle do 15 dnů ode dne následujícího po dni, kdy Vám byla uložena.
 Uloženou pokutu zaplatte ve lhůtě splatnosti na účet uvedený na složenke nebo na místě.
 Při placení pokuty v hotovosti předložte k nahlédnutí tento blok. Po zaplacení pokuty obdržíte na zaplacenou částku stvrzenku.
 Nezaplatíte-li pokutu v uvedené lhůtě a uvedeným způsobem, příkazový blok se stane vykonatelným rozhodnutím a pokuta bude vymáhána.

10. V dne 20

11. Označení správního orgánu, jméno a příjmení, funkce nebo služební číslo či identifikační číslo oprávněné úřední osoby a její podpis _____

12. Souhlasím s projednáním přešůpku v příkazním řízení na místě, potvrzuji, že údaje uvedené na všech částech bloku souhlasí, a potvrzuji převzetí části B bloku, dne _____ 20 _____

46 6400 MFIn 6400 – vzor č. 1 podpis obviněného

**BLOK NA POKUTU
NA MÍSTĚ
NEZAPLACENOU**

otisk
úředního
razítka

Část A bloku

ROZHODNUTÍ O PŘESTUPKU § 93 - § 94

- správní rozhodnutí je cílem a účelem každého správního řízení – individuální správní akt – akt aplikace práva
- obecná úprava správního rozhodnutí § 67 - § 76 SpŘ
- rozhodnutí o přestupku je správním rozhodnutím které je deklaratorní (konstatování viny) i konstitutivní (uložení sankce)
- rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků.
- § 93 specifika výrokové části rozhodnutí o přestupku:
popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchání, právní kvalifikace skutku, vyslovení viny, forma zavinění u obviněného, který je fyzickou osobou...
- obdobně rozhodnutí o schválení dohody o narovnání X
ne výrok o vině

Aplikace správního uvážení

- **Správní uvážení** – možnost výběru vhodného řešení na základě zákonného zmocnění
- **NSS** (sp. zn. 8 As 5/2005, 1062/2007 Sb. NSS), *„Jakkoliv má správní orgán při ukládání pokuty **volnost správního uvážení**, je **vázán** základními principy správního rozhodování, včetně povinnosti rozhodovat v obdobných případech obdobným způsobem.“*
- **NSS** (sp. zn 3 As 24/2004, 739/2006 Sb. NSS), *„I když správní orgán rozhoduje na základě ... volné správní úvahy, musí být jeho rozhodnutí **přezkoumatelné** a musí být zřejmé, že z mezí a hledisek správního uvážení nevybočil. I v těchto případech musí správní orgán respektovat stanovené procesní postupy i elementární právní principy správního rozhodování“.*

Aplikace správního uvážení

- výběr **druhu** sankce, výběr **výměry** sankce, **upustit** od potrestání
- VS Praha (sp. zn. 6 A 82/93), nepostačuje, že stanovená výše je v rozpětí, která zákon připouští; musí být přezkoumatelné také v tom směru, **zda a jak byla vzata v úvahu hlediska v zákoně stanovená.**
- **Zákaz dvojího přičítání !** (jednou pro trestnost a poté totéž pro sankci jako přitěžující okolnost)
- Požadavek **řádného odůvodnění**

Lhůta pro vydání rozhodnutí § 94

- *Pokud nelze rozhodnutí vydat **bezodkladně**, vydá je správní orgán nejpozději do 60 dnů ode dne zahájení řízení.*
- § 71 odst. 3 SpŘ

*Pokud nelze rozhodnutí vydat **bezodkladně**, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení, k nimž se připočítává doba*

a) až 30 dnů, jestliže je zapotřebí nařídít ústní jednání nebo místní šetření, je-li třeba někoho předvolat, někoho nechat předvést nebo doručovat veřejnou vyhláškou osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, nebo jde-li o zvlášt' složitý případ,

b) nutná k provedení dožádání podle § 13 odst. 3, ke zpracování znaleckého posudku nebo k doručení písemnosti do ciziny.

- pořádková lhůta/nečinnost/nezákonnost

Náhrada nákladů řízení § 95

- obviněnému, který byl uznán **vinným**, se uloží povinnost nahradit náklady řízení **paušální částkou**
- § 6 vyhlášky č. 520/2005 - *paušální částka činí 1 000 Kč, ve zvláště složitých případech, nebo pokud byl přibrán znalec z jiného oboru než psychiatrie, zvyšuje o 1 500 Kč. Pokud byl přibrán znalec z oboru psychiatrie, zvyšuje se paušální částka podle odstavce 2 500 Kč. Pokud bylo přibráno více znalců, částky za znalce se sčítají. Paušální částka nákladů řízení po zvýšení podle tohoto odstavce může činit nejvýše 6 000 Kč.*
- paušální částku lze na požádání podle § 79 odst. 5 SpŘ snížit (v případech hodných zvláštního zřetele)
- právo poškozeného na náhradu účelně vynaložených nákladů (nebo jejich části) spojených s úspěšným uplatněním nároku na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení od obviněného.

Přezkoumání rozhodnutí o přestupku

- **přezkoumáním** rozhodnutí o přestupku se sleduje možnost zjednání nápravy těchto rozhodnutí pro případ, že jsou stižena takovými vadami, pro které je nutné je změnit nebo zrušit
- řádné opravné prostředky – před PM (v dispozici)
 - odvolání a rozklad
- mimořádné opravné prostředky – po PM (v dispozici)
 - obnova řízení na návrh, specificky tzv. nové rozhodnutí
- prostředky dozoru – ex officio
 - obnova řízení z moci úřední a přezkumné řízení
- soudní přezkum

Odvolání (§ 96 - §98)

- Obecná úprava § 81 až 93 SpŘ
- V § 96 – § 98 zák. č. 250/2016 jsou upraveny odchylky od obecné právní úpravy:

- osoby oprávněné podat odvolání:

obviněný v plném rozsahu + ostatní účastníci v části projednávané věci, která se jich týká

- (ne)koncentrace řízení – srov. § 82 odst. 4 SpŘ

obviněný může v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení uvádět nové skutečnosti nebo důkazy

ostatní účastníci – v rozsahu aktivity obviněného

- odkladný (suspenzivní) účinek odvolání

Správní přezkum

- obecná úprava § 94 až 99 SpŘ
- zvláštní úprava v § 100 zák. 250/2016 Sb. specifikum
 - upravuje se postup pro řešení situace, kdy rozhodnutí o přestupku brání vedení trestního stíhání o totožném skutku – překážka věci rozhodnuté
- § 101 – zvl. úpr. přezkum příkazu na místě
 - omezení, kdy lze nejpozději zahájit – do 6 měsíců PM příkazu
 - možnost podat podnět – do 30 dnů vyrozumí, pokud o to podatel požádal

Soudní přezkum

- v čl. 36 odst. 2 Listiny - kontrola veřejné správy soudní mocí
- § 2 s.ř.s *Ve **správním soudnictví** poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.“*
- Krajské soudy, kasační stížnost NSS
- § 65 s. ř. s. žaloba proti rozhodnutí, odst. 3:
Rozhodl-li správní orgán o uložení trestu za správní delikt, může se ten, jemuž byl takový trest uložen, žalobou domáhat též upuštění od něj nebo jeho snížení v mezích zákonem dovolených. –moderační právo(§ 78 odst. 2 SŘS)
- Ústavní soud

Děkuji za pozornost